

Перед тим як обрати метод проведення аналізу фінансового стану підприємства, потрібно точно визначити вихідну мету аналізу, а також цілі суб'єктів фінансового аналізу, тобто конкретних користувачів фінансової інформації.

Пройдакова Н.Г., к.е.н. Ковтуненко К.В.

Одеський національний політехнічний університет

Методи стратегічного аналізу підприємницької діяльності

Ринкове середовище зумовлює необхідність застосування стратегічного підходу до системи господарювання на підприємстві. Тому зростає роль сучасних систем оцінювання та інформаційного забезпечення господарської діяльності, які у режимі реального часу дають змогу вирішувати існуючі проблеми розвитку.

Тому при аналізі функціонування підприємства необхідно використовувати методи стратегічного аналізу.

Для стратегічного аналізу найчастіше використовуються методи:

- розрахунково-аналітичні – балансовий, нормативний і інші;
- графоаналітичні – екстраполяційні (трендові), сіткові, регресивно-аналітичні, кореляції, трендів тощо;
- економіко – математичні – лінійного, нелінійного і динамічного програмування, теорії ігор та інші;
- евристичні (побудовані на досвіді дослідників і експертів) - методи експертних оцінок, методи сценаріїв, т.д.

Одною з методик проведення стратегічного аналізу підприємства є використання матричних методів. Вони в основному зводяться до побудови двовимірних матриць (можуть бути і з більшим числом вимірів). На одній з осей двовимірної матриці відкладаються показники оцінки стану або перспектив розвитку ринку, СЗГ (частіше на вертикальній), а на другій - (частіше на горизонтальній) – показники оцінки конкурентоспроможності відповідних стратегічних одиниць бізнесу підприємства. На перетині шукають відповідні стратегії.

При цьому застосовують готові матриці відомих у світі консалтингових фірм, а саме наступні:

1. Матриця Бостонської консалтингової групи дозволяє проаналізувати сектори бізнесу спеціалізованого підприємства або позиції господарських підрозділів диверсифікованої компанії на основі темпів зростання ринку і відносної частки, яку посідає підприємство або його підрозділ на ринку.

2. Модель GE/McKinsey являє собою матрицю, що складається з дев'яти клітинок для відображення і порівняльного аналізу стратегічних позицій і напрямів господарської діяльності організації, для порівняння видів бізнесу розглядаються не тільки такі фактори, як обсяг продажу, прибуток, рентабельність інвестованих коштів і т.п., але й досить суб'єктивні характеристики бізнесу, такі як мінливість частки ринку, технології, стан забезпеченості кадрами тощо.

3. Модель Shell/DPM – головним чином зосереджується на аналізі розвитку поточної ситуації в галузі та перспектив. Shell/DPM є двофакторною матрицею 3x3, що базується на множинних оцінках не тільки якісних, але й кількісних параметрів бізнесу.

4. Модель ADL/LC – застосовується для визначення фактичної конкурентної позиції кожного виду бізнесу і стадії життєвого циклу його галузі, збалансованого корпоративного господарського портфелю, щоб вибрати для цього оптимальну стратегію.

5. SWOT – аналіз спрямований на визначення корпоративної стратегії компанії з урахуванням впливу зовнішнього і внутрішнього середовища одночасно. Він дозволяє визначити негативні й позитивні фактори, що впливають на діяльність підприємства як і ззовні, так і з середини, допомагає правильно оцінити можливості, які відкриваються перед компанією у майбутньому.

6. Метод SPACE – являє собою комплексний метод, призначений для аналізу позицій на ринку і вибору оптимальної стратегії для середніх і малих підприємств.

7. Модель PIMS являє собою спробу встановлення кількісних закономірностей впливу факторів виробництва і ринку на довгострокову рентабельність і прибутковість підприємств.

8. Модель ЕТОР – являє собою процес, за допомогою якого розроблювачі стратегічного плану контролюють зовнішні стосовно організації фактори, щоб визначити можливості й погрози для фірми.

Таким чином матричні методи стратегічного аналізу, допомагають забезпечити стратегічне управління підприємницькою діяльністю, яка буде спрямована на подальший розвиток промислового виробництва і підвищення ефективності, а також розробити загальнофірмову стратегію, що дозволить визначити і погодити спрямування діяльності всіх підрозділів підприємства на досягнення глобальних цілей виробництва.

Література:

1. Стратегічні цілі і моделі ефективної діяльності підприємства. Навч. посібник / Сіроштан Н. А., Потапов В. І., Білявцев Н. І. та ін.: За ред. С. У. Олійника. – Харків: ОКО, 1999. – 203 с.
2. Немцов В.Д., Довгань Л.Є. Стратегічний менеджмент. – К.: ТОВ «УВПК «ЕксОб», 2002. – с.556.
3. Редченко К.І. Стратегічний аналіз у бізнесі: Навч. посібник. 2-ге вид., доп. – Львів: Новий Світ-2000; Альфаїр-2002, 2003. – 272 с.